

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
<p>Árpád emléke.</p> <p>Mikor a gondviselés Ázsia pusztáiról a Duna-Tisza közére vezette a magyarokat, világtörténelmi hivatást mért rájuk. A magyar nép ellensúlyozója lett nyugat és kelet egymásra törő hatalmának. Rajta törtek meg a két hatalmas hullámverése. Ezt a hivatást teljesítette ezer éven által, teljesíti ma is a nemzet. Azért olyan páratlan a magyarnak történelme. Tele ezer fényvel, dicsőséggel, tele ezer gyásszal, fájdalommal.</p> <p>Ezer éves történelmünkben nagy események egymásután bukkannak elő a visszaemlékezés világában. Minden egyes esemény középpontjában ott áll a történelmi alak, aki erős kezével megragadta és irányította a nemzeti élet kormánykerékét.</p> <p>Történelmünk tele van e nagy alakokkal.</p> <p>De a nagyok között is a legnagyobb: <i>Árpád, a hazaszerző.</i></p> <p>Ki volt Árpád, megfelel rá legnagyobb költőnk: Petőfi Sándor: Barátaim, mikor e nevet halljátok, Mintha oltár mellett templomba volnátok: Emeljétek meg a kalapjaitokat, Mert köszönhetitek neki hazátokat.</p>	<p>Mindnyájan tudjuk, érezzük: ki volt Árpád. A nagy költő mintegy oltárképnek állítja, élénk, a magyar nép pedig a szeretet és becsülés legszebb szavával <i>apánknak</i> nevezte el. Apánk volt, mert ő szerezte nemzetének ezt a földet és az ő vérenek hőiessége, agyának bölcsessége, szívének lángoló szeretete munkált az utódokban is, midőn az Árpád szerette hazát annyi vérzivataron át megtartották a magyaroknak.</p> <p>Ez évben ezer esztendeje, hogy Árpád Csepel szigetén meghalt. Sirját hiába keresik, kutatják a tudósok. Szelleme azonban szent hagyományként itt él közöttünk. Áld, véd, vezet bennünket, hogy nehéz pályánkon el ne essünk.</p> <p>Üljük meg ennek az ezer éve ismeretlen sírnak és ennek az ezer év óta munkáló szellemnek ünnepét. Boruljunk le Árpád apánk szent emléke előtt s magasztaló énekeket éngvén az ő örök dicsőségéről, tárjuk föl keblünket az ő honszerelmének, lelkünket az ő bölcsességének befogadására. Ekként erősödik bennünk Árpád földjének szeretete, gyarapodik faji érzésünk és az a kötelességérzet, amely bennünket hivatásunk fokozottabb munkájára gerjeszt.</p>	<p>Váljék egy napon templommá minden iskola, ennek oltárán álljon ott Árpád apánk s mütassuk be neki örök hálánkat, kegyeletünket, hódolatunkat.</p> <p>Ez ünnep napjául pedig önként kínálkozik <i>május 2-a</i>, a nemzet ezer éves fennállásának emléknapja, s ez az ünnep Árpád nevével amugy is elválaszthatatlanul egybeforr.</p> <p>Legyen ez az ünnep az idén, Árpád halálának ezer éves fordulóján, még szebb, fényesebb, bensőségesebb. Vonjuk bele az iskola ünnepébe az egész községet is.</p> <p>Az ezer éves évforduló emlékét jelöljük meg látható és maradandó jelekkel. Erre alkalmasabb fák ültetése. A nemzeti hagyomány is erre ösztönöz. Régi magyar szokás, hogy nagy embereink és szeretteink emlékezetére fát ültetünk,</p> <p><i>Az idén ültessünk Árpád emlékfákat!</i></p> <p><i>Apponyi</i> Albert gróf miniszterünk tavaly elrendelte az iskolák faünnepét. Ez a faünnep kapcsolódjék össze az Árpád fák ünnepével. A tanító egyetértve az iskolaszékkel és az előjárósággal, a tavasz alkalmas napján ültesse el növendékeivel a fákat, azután május</p>
<p>Husvét szokások.</p> <p>A föltámadás ünnepéhez sok vallásos szertartás és népies szokás fűződik. A husvét kezdettől fogva egyike a kereszténység legnagyobb ünnepeinek. Az ekkori szertartások központja a föltámadás körmenete. A régi keresztények husvét napján azzal köszöntötték egymást: <i>Krisztus föltámadott!</i> A keleti egyházban még most is megvan ez a szokás, míg katolikusoknál az öröm jelszavát az álleluja képezi. Ez a héber szó azt jelenti: Magasztaljátok az Urat! A régi héber templomi zenében a zsoltárok elején és végén foglal helyet; innét vették át a keresztény egyházi énekeket.</p> <p>A husvét reggelén szokásos bárány, sonka, kalács, színestojás és egyéb eledel meg-szentelésének jelképi értelme van. Régente a husvétot követő hét ünnepléssel telt el. XIV. Kelemen pápa intézkedett akként 1771-ben, hogy csak két napig tartson a husvét.</p> <p>A husvét ünnepekkel kapcsolatosan az az egész föld kerekéségén ismeretesek különféle szokások, multságok, vidám tréfák. Ezek egyrésze már feledésbe is ment, másokat megtartottak, vagy följújtottak. Az Alföld egyes vidékén husvét napjának délutánján falusi löversenyeket rendeztek és ezzel mulattatták a több ezerre menő egyesereglett népet. A versenyek sokszor egész estig is eltartottak, mikor a győzteseket megjutalmazták és kezdetét vette a tánc és egyéb multság. Ezt a szokást a Dunántúl több helyén is évről-évre megismételték. Ma azonban már nem igen tudunk felőle, hogy gyakorolnák.</p>	<p>A budapesti Gellérthegynek ma mindennap akad elég, a jó levegő után vágyakozó látogatója. Nem így volt ez hajdanában! Ember alig tévedt ide, kivéven husvét más napját, a mikor népiünnepeket tartottak. Ezrével vándorolt ilyenkor a kíváncsi nép a Gellérthegyre, ahol a mézeskalácsosok és ideiglenes italmérők ütötték föl a sátrakat. Mellettük ponyvákön olvasókat, szentképeket, játékszereket és daloskönyveket, gombokat és mi egymást árultak éktelenül ordítva a vásárosok. Vidámság, jókedv, kurjongatás telték ezen a napon változatossá az öreg Gellértheget, amelynek elmulta után ismét egy évig nem találkozott olyan, aki a sziklákat megmászta volna.</p> <p>A vallásos rutének asszonyai nagyszombaton tiszta buzalisztból kalácsot készítenek. Husvét hétfőjének hajnalán e kalács mellé füstölt húst, festett tojást, szalonnát, sonkát, foghagymát, sőt, pálinkát s több efféle tesznek vagyoni tehetségükhöz képest és azt gondosan kosarakba csomagolva viszik a templom elé. Ha korán érkeztek, kört képeznek és tüzet gyújtanak, viaszgyertyákat égetnek és emellett, kint a szabadban térdelve, várják meg a husvét készítmény beszentelését.</p> <p>Ha a pap elvégezte a beszentelést, egyszerre áll talpra az egész népség és egymásra siet haza, hogy ő legyen az első, aki a családtagjait megvendégeli. A husvét készítmény rendszerint az utolsó morzsáig elfogy, mivel a rutén a hatheti böjtöt olyan szigorúan megtartja, hogy ezalatt az idő alatt se tejet, se vaját, se tojást nem eszik. Eledel kizárólag savanyú káposztából és krumpliból áll.</p>	<p>A husvéthétfői öntözködés valamikor nagyon jelentőséges volt a falusi fiatalság életében, mikor nem is volt lány az, akit az itatókutnál csurron vízzel nem öntöztek. Ennek a következménye bizony már elégszer volt halálos betegség, azért bizony nem nagy kár érte, ha kiment a divatból.</p> <p>A festett, piros, himes tojással való játék sok derűs pillanatot szerez, de sok bánatot is okoz a falusi gyerekszíveknek. A Dunántulon komatálakat is küldenek egymásnak a komaságban levő asszonyok, amely rendszerint himes tojás és különféle édes süteményekből áll, ezzel a kölcsönös ajándékkal is igyekeznek egymás között ápolni a komaságból eredő jóviszonyt.</p> <p>A Székely földön és felső Dunántúlon is szokásban volt a nagyszombat éjjelén való határjárás. A falusi legények a fiatalabb házassokkal vacsoraidő után a templom köré szoktak gyülekezni, ahol megbeszélték a tavaszi teendőket, mit hogyan kellene elvégezni. Mikor együtt voltak, lementek a templomba, imádkoztak, majd ájtatos énekek éneklése közben kifelé vonultak a faluból. A mezőn, réteken fölkeresték a jó ivóvizet adó kutakat, azokat kitisztogatták, a határdombokat kijavították és e közben a mezőre áldást és az égi csapások eltávozását kérték.</p> <p>Ezt a szokást minden évben megújították. Mire az ünnepély lefolyt, rendszeren virradni is kezdett már.</p> <p>A Székelyföldön a legények a szeretet és az emlékezésnek szánták rendszeren a reggelig tartó időt. Fenyőgalyakat díszítettek föl szalagokkal, cifra papirossal, piros tojással és azt a lányos házak kapuja tetejére helyezték.</p>

2-án, Árpád ezeréves halálának emlék-ünnepén szenteljük föl e fákat Árpád nevével, az ő tiszteletére.

És a lombba boruló fát suttogó levelei évről évre regélnék Árpád apánk nagyságáról, világtörténelmi munkájáról és hirdetik a mi hálánkat és kegyeletünket is.

(Néptanítók Lapja.)

Étes Károly.

Állattenyésztésünk érdekében.

Földmivelő népünk főjövédalma az állattenyésztés. A pénzszerzésnek eme forrása a második sorból az elsőbe került. A gabonatermelés jövédelmét az alacsony gabonaárak, a borét pedig a megszorított munka, mind a kettőt pedig különösen az egyre emelkedő munkabérek a minimumra szorítják. Ennek ellenében az állatok magas ára biztos és tisztességes jövédelmet nyújt a gazdáknak. Ehhez mérten kell fölkarolni az állattenyésztést. Föl kell karolnia az egyes gazdáknak is a közönségnek is.

Sümegei földmivelő község lakosságának vagy háromnegyede földmiveléssel keresi kenyerét. Ebből önként következik, hogy a lakosság számához és az állattenyésztés jövédelméhez képest kiváló gondot kell fordítania az állatok tenyésztésére. Vagyis lehetően több és szebb állatot kell nevelnie.

Ebben a fontos közgazdasági munkában pedig nevezetes szerep van magára a városra is.

Mivel Sümegeen a közbirtokosság nem alakult meg, a város mint jogi testület szerzi be az apaállatokat, ez gondoskodik ezek eltartásáról, ez ellen-

Reggel, ha a falu felébredt, egész látványosság számba ment a sok feldiszipert fenyőág. Arról tudták meg a faluban, melyik lányhoz milyen hű a legény. Nagyobb szégyen nem ért leányt, mintha husvét reggelén nem volt virágja.

Virágvasárnaphoz is több szokás fűződik. Ekkor van a barkaszentelés. Azt tartja a néphit, hogy akinek a gerendája alatt ilyen szentelt barka van, az a ház ment a villámcsapástól. A babonás hiedelem egész sorozata van összeköttetésbe hozva nagypéntekkel. A pénteki nap iránt egyébként is nagy félelemmel viselkednek az emberek nagy része. Azt tartja, hogy ezen a napon bármibe kezd is, nem fog az sikerülni.

Összeszedtünk egy csomót a husvét népszokásokból. Ezenkívül még számtalan van, vagy volt érvényben a nép között. Amelyek a babonás hiedelmek szüleményei, azokat el kell távolítanunk, de azokat a népszokásokat, amelyek vallása meggyőződésben emelik a népet, vagy amelyek kedélyére jótékony hatást gyakorolnak, azokat tartjuk fenn továbbra is.

Cs. E.

örzi a pásztorokat, ez viseli a felügyelet tisztét. Tehát nevezetes kötelesség vár e tekintetben az előjáróságra és a képviselőtestületre egyaránt.

És míg az állattenyésztés szépen fejlődött szerte az országban, aminek példáját Sümege környékén is több falu elevenen illusztrálja, addig Sümegeen ez a fejlődés nem volt olyan gyors, amely az országos átlagnak megfelelt volna. Ebben a hátramaradásban részes volt maga a város is, mert nem gondoskodott kellő számú és megfelelő jóságú apaállatokról. Ha egyik-másik városi képviselő fel is szólalt emiatt, avagy a főszolgabíró szorgalmazta hamarosan megvolt a felelet: nincs megfelelő istálló.

Végre elkészült — több évi vajudás után — az az istálló. Most már van. Erre meg is szűnt a mentő ok: a város föl is emelte a bikák számát 6 darabra, még pedig olyképen, hogy ezekből 3 darab szebb, értékesebb legyen. Természetesen ebből teher háramlott a városra. Emiatt földöztető díjat vetettek ki. Alapdíj 2 K, a 3 értékesebb bika után azután még 5 K, tehát összesen 7 korona. Ez pedig sok.

Méltányos dolog, hogy földöztető díjat fizessenek a tehenartó gazdák. Elvégre is az apaállatokra fordított költség nem érdekli a város egész közönségét egyformán. Azonban az a 7 K, a sümegei körülmények között mégis szertelen magas és kockára veti azt a szép célt, amely végett a jobb bikákat szerezték: állattenyésztésünk emelését. Mert a mi kisgazdáink közül vajmi kevés akad, aki azt a díjat megfizesse.

Ajáljuk a képviselőtestületnek, azt a díjat szállítsa le. Ezen a dolgon a jövédelmet szaporítani nem gazdaságos. Valamivel több bevétel tulajdonképpen kárba vesz, mert az állattenyésztés föllendítésének rovására esik.

Ez ellen az indítvány ellen felszólalhatnának azok az a földöztető községi polgárok, akik tehenet nem tartanak, mivel az apaállatok beszerzése a községi pénztárból történik. Látszóan igazságuk is van. De csak látszóan. Mert az esetleges csekélyebb jövédelmet, ami a földöztető díj csökkentéséből származnék, sokszorosan ellensúlyozná a gazdák állattenyésztésének föllendülése.

Több, szebb, értékesebb tehenet tartanának gazdáink. Ennek következtében a jobb módbul majd csöppenne csuranna az iparosnak, kereskedőnek és egyéb foglalkozásbelinek is. A tej, a tejtől, a vaj, a túró produkciója megnövekednek, ezek a fontos és egészséges tápláló szerek nagyobb mennyiségben és jobb minőségben is kerülnének a község lakosainak háztartása

számára. Tehát az állattenyésztés fölvirágzásából gazdáink közvetlen, a többi lakosok pedig közvetett módon meritenének hasznot.

Irván állattenyésztésünk fejlesztéséről, pár szóval rá kell terelnünk a figyelmet sertésenyésztésünk állapotára is. A sertés nemcsak földműves népünk jövédelmében, hanem a kisemberek háztartásában is, le az utolsó napszámosig, fontos szerepet játszik. Ebből látja el magát egész telre hussal és egész esztendőre zsirral, tehát népünk egészséges és tápláló ételmelésében első rangú szerepe van a sertésnek. Nem egy kis háztartás, kisiparos, napszámos, szegény özvegy, nincsetlen ember pénzelt is a sertésből. Ehhez a kiváló fontosságához mérten szükséges, hogy a város kellő figyelemben részesítse is a sertésenyésztést és ennek emeléséről gondoskodjék. Erre szintén az a legjobb mód, hogy megfelelő számú és minőségű apaállatokról maga a község gondoskodjék. Gondoskodjék azon mód, mind a bikák tartásáról. Ezt pedig csak úgy éri el, ha a kanok tartását kivészi a kanászgazdák kezéből s maga a város szerzi be a két kondának a megfelelő számban és kiváló minőségben a kanokat.

Addig is, míg ez megtörténik, legyen az előjáróságnak gondja arra, hogy a kanászgazdák jófajtajú, erős, egészséges apaállatokról gondoskodjanak.

A beruházás, amelyet a város állattenyésztésünkbe fektet, ismételjük, gazdagon térül vissza nem csupán az állattartó, gazdáknak, hanem a város egész lakosságára is.

A gyermekvédő liga Sümegeen.

Az Országos gyermekvédő liga emberbaráti munkája megkezdődött Sümegeen is. Gyönyörű szerepe van ennek a ligának: a magyar gyermekek megmentése. Sümegei humanus társadalmi sem vonhatja ki magát ebből a hazafias kötelességből.

A mozgalom élén, mint előző számunkban jeleztük, Solyomy Tivadarné áll, aki a sümegei társaság több tagját maga köré gyűjtötte, hogy segítsék munkájában.

Az értekezlet nevezett úrnő lakásán folyó hó 20-án volt. Ezen elnökül egyhangulag Solyomy Tivadarnét, jegyzőnek Németh Bözsit, pénztárosnak Füzik Lenkét választották meg. Ezután fölolvasták a középpontnak a liga működését ismertető sorait, majd megállapították az április 2. és 3-án tartandó gyermeknap programját.

A bizottság felhívja a közönséget, hogy e két napon vásároljon tömegesebben s szállítsa e két nap fizesse hogy ebből a kereskedők és más üzletek hányadot juttassanak a ligának nemes céljaira. Erre plakátokon hívják föl a közönség figyelmét. A fölhívások szétosztására a következő bizottságokat alakította az értekezlet:

1) M. Kossa Gusztávné és Bánfi Mariska: Weis Ignác, Kovács Vilmos, Kell Jenő, Neu-

Reggelizés előtt fél pohár **Igmándi keserűvíz** az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Schmidthauer-féle radio-activ

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz rádium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon-egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható: Sümegeen Darnay Kálmán kereskedésében és minden jobb gyógyszerész és fűszerüzletben. Kis üveg 30 f, nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz mely, kis üvegben is kapható.

feld Vilmos, Kohn Ignác, Pfeifer Adolf, Mé-
száros Sándor, Klaffl Lajos, Darnay Kálmán,
Steiner Simon, Tóth József, Kovács Zsig-
mond és Mesterházy Sándor.

1) *Karácsonyi Kálmán és Bánfi Irénke*:
Korein Samu, Gyógyszertár, Nádas Gizella,
Horváth Lajos, Scheiber Mari, Beretzky Gyula,
Bodega, Úrr Pál, Orbán Kávéház, Böhm
Testvérek, Würzburger Jakab, Joós Antal,
Vadász Adolf, Kálmán Zsigmond Grünfeld J.

3) *Sólyomy Tivadarné és Fuzik Lenke*: Man-
delbaum Adolf, öz. Horvát Gáborné, Már-
kus Ignác, Jankó Árpád, Schnitzler Sarolta,
Funt Sándor, Kovács Izidor, Beldiczky Kál-
mán, Eisenstädter Mór, Kohlman Miksa,
Gróf Tivadar, Schaffer Jenő, Lengyel Mátvás.

4) *Kellemen Károlyné drné, Szobovics Her-
min*: Bene Mátvás, Frommvald Károly, Pau-
linyi József, Tóth Gyula, Berger Sándor,
Tóth Lajos, Freller József, Ferber Lajos.

5) *Geiger Jánosné és Tóth Mariska*: Klein
Gyula, Müller Ignác, Schwarz Adolf, Wirth
Jakab, Kálmán Pál, Klein Mór, Kovács
Gyula.

6) *Epstein Vilmosné és Németh Bözse*: Fejes
Lajos, Skállák Mihály, Hoffman Lipot Neu-
mark Mihály, Kolin Sándor, Bazsó Sándor,
Mutner Samu, Szijártó György, öz. Kleinné,
Zschiesche József, Scheiber Lipót, Kovács
Sándor, Úrr János, Kurbély Ferenc, Szelestey
Géza.

A bizottság az úrna gyűjtést, tekintet-
tel a sümegi húsvét másnapján szokásos
harasztú népgyűlekezetre, már április 1-én
délután 3-tól 1/2-ig eszközli. Az úrnagyű-
jtésre a következő bizottságok vállalkoztak:
3-tól fél 4-ig Karácsony Kálmáné, Bánfi
Irénke, fél 4-től 4-ig Úrr Pálné Geiger Já-
nosné, 4-től fél 5-ig M. Kossa Gusztávné
és Bánfi Mariska, fél 5-től 5-ig Kellemen
Károlyné drné, Szobovics Herminke, 5-től
fél 6-ig Paulinyi Józsefné és Tóth Mariska.

Az iskolákban való gyűjtést *Kellemen*
Károly dr. és *Bánfi* Alajos igazgatók vál-
lalták el.

A bizottság fölkéri mindazokat, akik bár-
mily adománnyal a gyűjtéshez önként járulni
öhhajtanak, juttassák ezt *Sólyomy Tivadarné*
elnökhöz.

A gyalogjárók.

Lukonich Gábor dr. tb. fő és járásorvos,
városi képviselő évekkal előbb eleven agi-
tációt fejtett ki, a gyalogjárók rendezése érde-
kben. Lapunkban több cikke, a városházán
nem egy felszólalása sürgette, hogy Sümeg
intelligenciájához városi jellegéhez, és for-
galmához méltó gyalogjárókat készítsenek.
Az agitációnak végre is meglett a hatása.
A hivatalos körök is, a város lakossága is
lelkébe vette a gondolatot és a gyalogjárók
rendeltetése és jókarban való tartása meg-
kezdődött. Egy-egy uccarész egészen új
képet nyert. A macskafej nagyságú kövek
eltűntek a gyalogjárókról, a gidrek gödrök
betemetődtek s a rendbehozott gyalogjáró-
kat újonnan ültetett fák szegték be.

Azt hitük, a jég meg van törve, a dolog
a maga természetes útján folyik tovább.
Csalódtunk. A munka megszakadt, vagy
ami kevés történi bizony nem elég, hogy
a város külső képe beláthatóan rövid idő
alatt megváltozzék s nem is úgy történik,
hogy a rendezés állandó maradjon s évtű-
zedekig tartson. Az érdeklődés, a józslés és
a közérdek, amely fejlődésben volt, mintha
elaludt volna. Eire vall, hogy a tél folya-
mán, mint nem egyszer szóva tettük, gya-
logjáróinkra a lakosság nagyrésze nem sok
ügyet vetett. Egész korcsolyapályák fej-
lődtek számtalan ház előtt, a járókelő nép
életbiztonságának veszedelmére. Hőségek
utáni vagy hóolvadások idején az utak nem
egy keresztelődésén szinte csónakra lett
volna szükség, hogy áthatolhasson rajta az
ember.

De hagyjuk ezt, mert eső után köpenyeg,
ha télnék beillő hideg időjárásunk van is.
Hanem annál inkább sürgetnünk kell, hogy
a városi hatóság, mint az egyes házigazdák
immár hozzáfogjanak, hogy rendes, tiszta,
egyenes, kiálló kövektől mentes gyalogjá-

róink legyenek. Ennek a munkának itt a
legjobb ideje. A tavaszi munka kint a me-
zőn, a szőlőben az alkalmatlan időjárás
miatt alig kezdődhetik, hát ezt az időközt
használja föl az elüljáróság is, használják
föl az egyes háztulajdonosok is, hogy a
házak elejét rendbehozva, tisztességes, jár-
ható gyalogjáróink legyenek. Annál könnyebb
munka ez, mert Sümegen kitűnő és olcsó
anyag áll rendelkezésünkre. Olyan, hogy
megfelelő gondozás mellett szinte aszfalt-
szerű kemény és mégis ruganyos, sámen-
tes gyalogjárókat lehet készíteni.

Azután folytassa az elüljáróság az uccák
további fásítását is. Sümegen még tiszter
annyi fának is van helye, mint amennyit
eddig ültettek. Hadd boruljon a mi köves,
nyáron szemszűrőben fehér városunk fölé
egész lomb erdő. Sok haszna van ennek,
amire most szűk terünk miatt ki nem tér-
hetünk.

Első sorban is elüljárásunk figyelmébe
ajánljuk a *Rákóczi hársak* ültetését, amit a
képviselőtestület az ősszel elhatározott. Azu-
tán szép dolog lesz, ha mint vezércikkünk
ajánlja, *Árpád- emlékfákat* is ültetnek.

A már meglévő fasorok pótlása is elke-
rülhetetlenül szükséges, mert elég sűrűen
látszik, hogy a fa kiveszett, ott az üres tér,
szinte várja, hogy új fa kerüljön belé.
Munkába kell venni még új uccák és terek
fásítását is.

Tér van elég a munkára. A városi köz-
munka erőt is szolgáltat rá. Egyes lakosokra
nézve pedig a gyalogjárók rendezése oly
kevés költséggel jár, hogy ezt házuk külső
képe is a nyert csinosodásával többszörö-
sen visszafizeti.

Elvárjuk az elüljáróság és a lakosok szí-
ves jóakaratóitól, hogy újra dologba fognak.
Végre is a vármegye egyik elsőrendű köz-
sége Sümeg, ősrégi mezőváros, nagy inte-
legenciával, járási központ, számos hiva-
tallal, iskolával: legyen hát külső képe is
ennek megfelelő.

H I R E K .

A szabadság ünnepe.

Isten szabad ege alatt, a tavaszi nap fény-
sugarában ülte meg Sümeg és környékének
közönsége folyó hó 17-én a szabadság ünne-
pét. Reggel 9 órakor a polgári önképző
kör helyiségéből nemzeti lobogók alatt vonult
a menet a plébánia templomba istentiszte-
letre. A menetet a 48-as honvédek nyitot-
ták meg, a 48-as nemzetőri zászlóval, ame-
lyet Kósár József agg szabadságharcos vitt.
A szent misét és predikációt *Németh* János
plébános tartotta.

Mise után ezekre rúgó közönség lepte el
a Ramassetter kertet, ahol az ünnepség a
következő programmal folyt le.

1. *A Szózat*, Pap József vezetésével éne-
kelte az iparosok daloskőre.

2. *Ünnepi beszéd*. Mondotta *Eitner* Zsig-
mond.

3. *Nemzeti ima*, Bartay Edétől. Énekelte a
daloskőr.

4. *Alkalmi beszéd*. Tartotta Neubauer
Ferenc dr.

5. *Kurucz nóta*, szövegét Endrődy Sándor,
zenéjét Goll János írta. Énekelte a dalos-
kőr.

6. *Talpra magyar!* Irta Petőfi Sándor,
szavalta Horváth József.

7. *Szász József* országgyűlési képviselő
beszéde.

8. *A Himnusz*, éneklte a daloskőr.

A közönség hol mélységes áhitattal, hol
élénk lelkesedés nyilvánításával hallgatta az
ünnep érdekes és változatos programját. Az
egyes számok után kitérő éljenzéssel adózva
az összes szereplőknek.

Az ünnep után fölhasant a szabadság-
harc hatalmas riadója: a Kossuth nóta s ennek
hangjaival oszlott szét az ünneplő tábor.

A minden ízében sikerült ünnepet a pol-
gári kör rendezte. Méltó érte a közönség
hálijára!

A Budapesten székelő *Zalamegyei Kör*
Csány László emlékével együtt vasárnap
ünnepelte meg március 15-ikét. A szépen
sikerült és lelkes hangulatban lefolyt ünnep
programja a következő volt: 1. *Megnyitó*,
tartotta Havas Vilmos elnök. 2. *Honszeretet*,
írta Vörösmarty, szavalta Borteleky Erzsé-
bet. 3. *Ünnepi beszéd*, mondotta Grünfeld Ferenc.
4. *Március Idusán*, írta Karinthy Frigyes,
szavalta Lengyel Andor. 5. *Feltámadnak* . . .
írta Borbély György, felolvasta Sebestyén
Jenő. 6. *Kurucz nóták*, Grünwald Jenő vezetése
és Zala Vilmos hegedű kísérete mellett az
Egyetemi Énekkar 10 tagja. Csány László
Zalaegerszegen felállítandó szobra javára
szép összeg gyűlt össze.

A képviselőtestület közgyűlése.

A város képviselőtestülete folyó hó 19-én
Kiss Antal városbíró vezetésével közgyűlést
tartott. A közgyűlés első pontja a kisdedovó
államosításának kérdése volt. Az államosító
bizottság javasolta, hogy a kisdedovót az
államnak ajánlja föl a község olyképpen,
hogy az épületet s évi járulékkal a mostani
1300 K kiadást, amelyből 900 K-t a Ram-
setter-alap fődöz, ajánljon meg a város. Ha-
sonló módon följánlja a felsőleány-népiskolát
is, akképen, hogy a vallás- és közoktatás-
ügyi kormány vegye át és 4 osztályú pol-
gári iskolává fejlessze vagy akkora évi se-
gedelmet adjon, hogy azt a fejlesztést a város
eszközölhesse. A Pápa—devecser—sümegi
vasút ügyében a gyűlés határozatot nem hoz-
hatott, mert nem volt elég számú képviselő
jelen. A jövő 30 nap múlva tartandó gyű-
lésen újra előveszik. A főszolgabíró utasította
a képviselőtestületet, hogy az alispán rende-
letére a vágóhid mellé koplaltató istállót,
kocsiszint és egy szobát építtessen a város,
a sertésvásár terét keríttesse be, a dögtért
nagyobbítsa meg stb. Mivel mindez kör-
ülbelül 20.000 K kiadással járna, a képv-
selőtestület elhatározta, hogy a rendelet ér-
telmében lassan, fokozatosan felel meg a
rendeletnek. Kiss Antal városbíró és *Ereki*
István pénztáros javaslatára állandó pénz-
ügyi bizottságot választott a gyűlés. Tiszte
minden a város anyagi ügyeit érintő kér-
dést alaposan megvitálni, a képviselőtestület
elő javaslatokat terjeszteni s az ellenőrzést
is gyakorolni. Tagjai: *Eitner* Zsigmond, Lu-
konich Gábor dr., Hladny János, Epstein
Vilmos, Kiss Antal, Malomsoky János, *Ereki*
István, Szűcs Zsigmond és Scheiber József.
A Ramassetter-féle házastó-alap kamatát
Molnár Józsefné, szül. Gróf Ilona nyerte el.
Három közkútra a szükséges fát megsza-
vazta a gyűlés. Szabó István csordásnak
megokolt kérvényére 80 K javítást szavazott
meg a gyűlés. Nagy csomó illetőségű ügy
elintézése után Berger Sándornak bizonyít-
ványban kiadja a város, hogy kocsmája régi
vendéglői ház s forgalmas ponton van, hogy
a szükséges italmérési engedelmet megkap-
hassa. Ezután *Malomsoky* János jegyző tu-
datta, hogy a vármegye közgyűlése a ren-
dőség szolgálati szabályzatától a jóváha-
gyást megtagadta. A gyűlés az ez ügyben
kiküldött bizottságot *Fürst* János dr. ügy-
véddel kiegészítve, az átdolgozásra utasította.
A rendőrök régi óhaját teljesíti a gyűlés:
hosszú kardot kapnak. *Kiss* Antal városbíró
ezután megköszönte az érdeklődést s a
gyűlést eloszlatta.

A *Ramassetter szobor bizottsága*
folyó hó 21-én *Lukonich* Gábor dr. vezeté-
sével gyűlést tartott. Az elnök jelentette,
hogy a kiküldött bizottság *Holló* Barnabás
és *Tóth* István szobrász művészekkel meg-
tekintette s a szobornak 1/2-nagyságú mintá-
ját, valamint a mellék alakokat elfogadta. E
munkálatok befejezésével a szerződés szerint
járó 6000 koronát a további munkálatokra
a bizottság kiutalványozta.

A *polgári kör választmánya* folyó
hó 19-én *Eitner* Zsigmond elnök vezetésével
gyűlést tartott. Ezen *Bricht* Jenő és *Gróf*
Lajos építők bemutatták terveiket a kör há-
zának megnagyobbítására. A terveket kisebb
bizottságnak adta ki vélemény végett a vá-
lasztmány. Ennek tagjai: *Eitner* Zsigmond
elnök, *Németh* Lajos alelnök, *Eitner* Jenő,
Epstein Vilmos, *Éles* Károly, *Horváth* János,

Klafl Lajos és Pap József. Az alapszabályokat átdolgoztatja a választmány. A tervet elkészítésére Fürst János dr. ügyvédet kérték meg. Végül Éles Károly kérte az elnököt, hogy az 1905-iki közgyűlés által a Csáni szoborra megszavazott 30 koronát utalja ki. Evvel a gyűlés véget ért.

— **Felhívás előfizetésre.** Az új negyedév alkalmából tisztelettel kérjük lapunk közönségét, hogy az előfizetést megújítani s az esetleges hátralékokat beküldeni sziveskedjék. A lap előállítására tetemes költségbe kerül, ezt csak úgy tudjuk fődözni, ha olvasóink megfelelő támogatásban részesítenek. Jegyzők és tanítók 4 K kedvezményesen áron rendelhetik meg lapunkat.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Vissza a sümegi járásba.** Kisgyőr és Vindornyaszőllős községek képviselő-testületei a lakosság közóhajlásának engedve, kérvényt nyújtottak be a vármegyéhez, hogy a sümegi járásba csatoltassanak. Ekként az egész kisgyőri új jegyzőség a sümegi járásba tartoznék.

— **A politikai magatartás.** Apponyi Albert gróf rendeletileg meghagyta, hogy a tanárok minősítő táblázatából a politikai magatartásra vonatkozó feljegyzés kihagyassék.

— **Inasiskolák szakfelügyelete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparos és kereskedő iskolák működésének megfelelő ellenőrzése és helyes irányban való fokozása végett szakfelügyelőket rendelt ki. Az összes zalamegyei iparos inasiskolákra nézve Fejér Gyula budapesti áll. felső kereskedelmi iskolai tanárt, a zalamegyei kereskedelmikére pedig Berényi Pál dr. soproni áll. felső kereskedelmi iskolai tanárt bízta meg. A megbízás folyó hó 1-től kezdődőleg egyelőre az 1908/9. tanév végéig terjed.

— **Sorozás eredménye.** Járásunkban a sorozást március 13—16-ik napján ejtették meg. Fölhíva volt az I. korosztályban 384, a II-ikban 247, a III-ikban 218, összesen 849. Besoroztak 96-ot, ebből a póttartalékosokba került 35. Visszahelyeztek 425-öt, fegyverképtelen 139. Távol maradt az I. osztályból 53, a másodikból 43, a III-ból pedig 44, összesen 140. A besorozottak 135-öt tesznek ki. Nagyon silány eredmény.

— **Vásári rend.** Említettük, hogy a tapolcai magyar szabók iparigazolványt váltottak s ennek alapján azt követelték, hogy a sümegi vásárokon mindjárt a sümegi szabók üthessenek sátozt. A csabrendekiek Fürst János dr. helybeli ügyvéd útján az alispánhoz föllebeztek. Erre az alispán kimondotta, hogy a helybeli iparosok után a többiek földrajzi fekvés szerint üthetnek sátozt, első sorban a járásbeliek, iparigazolványuk keltének rendje szerint. Azután következnek a megyeiek. Helybeli iparosoknak csak azokat lehet tekinteni, akik helyben tényleg üzlettel, fióküzlettel, üzleti helyiséggel és bejelentett üzletvezetővel rendelkeznek. Akik evvel nem rendelkeznek, ha van is az illető községre igazolványuk, helybelinek nem tekinthetők.

— **Országos vásár.** Szokásos nagyheti vásárunkat az idén fájdalmas péntek napján, március 22-én tartottuk, mert nagyhétfőn esik Gyümölcsoltó B.-Asszony ünnepe. A vásár egyike szokott lenni legnépesebb vásárainknak. Most azonban, mert napjától esett, meg talán kellőképpen ki sem is hirdették, kicsiny vásárunk volt. Biz ez kárára volt, városunk üzletberekének is. Szarvasmarhát fele annyit sem hajtottak most, mint a bőjt közepére. A forgalom is lanyha volt. Vasuton alig szállítottak 70 darabot.

— **A répamag impregnálásáról.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelésügyi és növénytermesztő szakosztálya Kerpely Kálmán tanár elnöklésével ülést tar-

tott, amelyen Rázsó Imre gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a répamag impregnálásáról és ennek gazdasági jelentőségéről. Az értekezletről szóló tudósítást részletesebben áttanulmányozva nekünk még volna néhány szavunk a tárgyhoz, mert mintha kis konkurrencia-izt éreznénk ki a dologból. Az értekezleten ugyan is magkereskedők is vettek részt és pedig olyanok is, kiknél nem szerezhető be az impregnált répamag. Az értekezletnek olyan színezete volt, mintha azt a gazdák védelmére tartották volna! Szép és nemes szándék, de talán nem is volt rá szükség, mert az impregnált répamag, melyet Maulner Ödön budapesti magkereskedő hoz forgalomba, határozottan sokkal jobb a nem impregnáltnál. Az impregnált répamag 11 év óta elért sikereit nem lehet tudományos értekezletekkel kisebbiteni, mert azt ez ellen védi ezer meg ezer gazda, kiknél éveken át mindig jelesen vált be.

— **Amikor a tolvajt meglopják.** Régen kihaltak már a hirneves lököttők és mesterségüket most már csak a cigányok kultiválják. Azok lopkodják a lovakat és elég gyakran adják tanujelét annak, hogy megfelelő gyakorlatuk van már a lököttés művészetének üzéséhez. Ennek dacára a napokban Szabarban olyan eset adta elő magát, amely csak nagy ritkán fordul elő a bűntügyi krónikában. Egyik cigány ellopta a társától a lovát. Vanya Pálnak lova szerfelet megtesztelt a cigánynak és ellopta. A káros feljelentette az esetet a csendőrségnél, amely megindította a fura kis esetben a nyomozást. A nyomozás folyamán meg is találták az ellopott tálot a szomszédos község érdekében, egy fához kötözve. A tettes azonban érezve a pecsenye illatát, — megszökött.

— **A gyáva állatszélidítő.** Egy állatszélidítőről mesélik az alábbi történetet. Sokat szeretett kártyázni és korcsmába járni, de mikor haza kellett mennie, mindig retgett, mert a felesége rendszeren nagyon elbánt vele; szóval az állatszélidítő valósággal papucs alatt volt. Mindig meg kellett ígérnie, hogy soha sem fog többé későn hazajönni. Egyszer azonban megint elmaradt. Féltve osont haza, de az asszony már messziről rikácsolt rá. Annyira megijedt, hogy nem tudván hova bujni, kinyitotta az oroszlanok ketrecét s ott húzódtott meg az oroszlanok között. Az asszony amint ezt észrevette, ott termelt a ketrec előtt s amugy harciasan bekialtott neki:

— Gyere ki, te gyáva!

Persze a környékben sokat mulattak az állatszélidítő különös gyávaságán, — aki az asszonytól jobban félt, mint az oroszlanoktól.

— **A hivatalos filozófia.** Egy német folyóirat véleményeket közöl az egyes élet-hivatások képviselőinek szájából.

A **filozófia tanára:** Vannak álokoskodások, amelyek nélkül az ember nem tud élni.

A **csizmatisztító:** Gyakran az a cipő legfényesebb, amelynek a talpa lyukas.

A **fegyvházor:** A legtöbb ember szabadsága csak annyit jelent, hogy nincsen elzárva.

A **matematikus:** A természet minden embert olyan tehetséggel áldott meg, hogy fontos kérdésekben mindig elszámítja magát.

A **gyógyyszerész:** Minden orvoságnak csak az a haszna vehetősége, hogy a beteg hisz a gyógyító hatásban.

A **szülész:** Meg vagyok arról győződve, hogy nagyon sok ember szabadkoznék ellene, hogy megszülessék, ha jövőjét ismerné.

A **kéményseprő:** Sok házi tűzhely keveset melegít és sokat — füstöl.

A **zenész:** Mi a dal vége? . . . Gyászinduló.

Az **ideg orvos:** Ha az ember az önzését is elveszti, akkor gyógyíthatatlan.

A **szállótulajdonos:** Sok házasság addig boldog, míg a szállóba lakik.

A **kereskedő:** Amíg az ember fiatal, nagyon sokat hitelez az életnek; később azonban beáll a bukás és ilyenkor örülünk, ha a sors harminc százalékra kiegyezik velünk.

A **cserépfedő:** Ha az ember nagyon is magas az állásontról tekint embertársára, könnyen nyakát szegheti.

— **Eladó.** Három darab szép bronz anyapóka, darabja 8 koronáért, özv. Külle Józsefnél, Zalagóánfán.

— **Új hűsvéti,** sümegi és bron képes-levelezőlapok, dús választékban kaphatók, Horvát Gábor könyvkereskedésében Sümegen.

— **A Nap.** A fővárosi zsurnalisztika valószínűs szenzációja *A Nap*, mely ma az ország legfüggetlenebb, legszókimondóbb, legnépszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja. *A Nap* a közönség rajogó szeretetétől kíséve, egy csapásra hódította meg a szíveket. Minden száma kész meglepetés és szenzáció. *A Nap* független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzésével *már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó.* Felelős szerkesztője: Braun Sándor, Hangban, tartalomban, formákban, színekben s eseményekben új ez az ujság. Valósággal zászlóvivője *A Nap* a magyar függetlenségi törekvéseknek és ugy politikai, mint ujságírói sikerei óriási tényezővé tették. *A Nap* hasábjain tükröződik a leghivebben a magyar közönség érzelmevilága. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő ujság a legolcsóbb is. Egy szám ára 4 fillér (2 kr.), előfizetési ára egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér (70 krajcár). Az érdeklődőknek *A Nap* kiadóhivatal (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-ucca 9.) készségelel küld mutatványszámot.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Nyílt-tér.

E rovatban közölkéért nem felelős a szerkesztő.

Fogműterem.

Tapolcán minden hó 20-tól 27-ig.

WELLNER GYULA

veszprémi fogász fiók-műterem

Tapolca, Eibesütz szálloda.

Készít minden a modern fogászat körébe vágó műveleteket, jóállással. Szájpadlás nélküli műfogak.

Szükségeiteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-ú.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos. Széchenyi-ú.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipék. Kossuth-utca

BÖHM PAL divatáru-kereskedő, vászongyári raktár.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő. Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-ú. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

HERCZIG BALINT épület- és butorasztalos, sirkoszoru, érc- és fakoporsó dús választékban. Városháza-ucca 593 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.
 JOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.
 KELL JENŐ hétköznapi tulajdonos és borügynök. Mihályfai-ucca 82. sz.
 KLAFFL LAJOS épület- és butorasztales. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt.
 KLEIN MÖR pék üzlete. Hazai sörök raktára.
 KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.
 KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.
 KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.
 KORBÉLY FERENC süti üzlete. Árpád-ucca 287. sz.
 MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.
 MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.
 MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.
 MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.
 NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és a cseri henger-műmalom liszteladása. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVAN kávéháza. Kossuth-ucca
 PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.
 PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkóraktár. Árpád-ucca.
 ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.
 SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.
 SKÁLAK MIHÁLY vendéglős. Árpád-ucca.
 SÖVÉNY JÁNOS épület és butorasztales. Árpád ucca 286.
 SZELE KÁLMAN benzín motor- és cséplő-géptulajdonos. Temető-ucca.
 SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és címfestő. A plébánia templom mellett.
 SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránnyal köz.
 TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Árpád-ucca 145sz.
 TÓTH GYULA férfi szabó. Flórián-tér.
 WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.
 WEISZ IGNÁC vendéglője, Rendeki-ucca.
 ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabacse-ucca.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban elárulit

Würzburger Jakob, Sümeg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia, élősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernél és bármily állatnak ellenálló, kitart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva még a pinceben tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodronyszövetet**, a leg-tökéletesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajból 20 tő, egy tő 2-3 száz fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

ablak ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemegefaj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtisza du gyökere példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak a leg-nemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes erős, oltani, permetezni nem kell, és kezeléséhez, semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és KÉPES ÁR JEGYZÉKET tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld: NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos Nagy-Kágya. Levélezés minden nyelven.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Sümegben öt év óta fennálló úri szabó üzletemet a mai kor igényeinek megfelelőleg

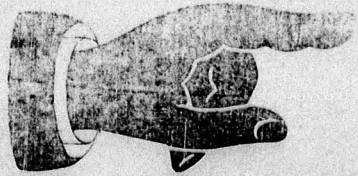
kész ruharaktárral

bővíttem ki, ahol máris kaphatók a legszebb úri öltönyök 20 koronától felfelé, felöltők 18 koronától felfelé, rövid gazdaszabók (mikádó) 16 koronától felfelé. — Gyermekek öltönyök nagy választékban. — Megjegyzem, hogy ezen öltönyök nem gyári munkák, hanem saját szabásom, műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek. Legújabb divat szerinti tavaszi és nyári, hazai és angol kelmék dus választékban raktáromban kaphatók.

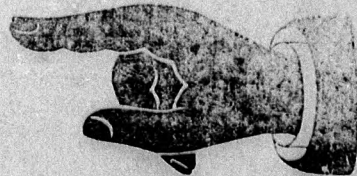
Tisztelettel

Grünfeld J.

úri szabó.

— Sárképő (galoschni). Duplaerős, uraknak frt 1.65, hölgyeknek 1.10. Nyelves, uraknak frt 1.70, nyelves hölgyeknek frt 1.40. Würzburger Jakabnál, Sümegben.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghülés vagy a gyomor túlterhelése által, valamint hiányos, nehezen emészthető, forró vagy hideg ételek élvezete, vagy kicsapongó életmód által gyomorbetegséget kaptak, ugymit:

gyomorkatarrhus, gyomorgörcs, gyomorfájás, nehéz emésztés, vagy elnyájkasodás, egy jó házi-szert ajánlunk, melynek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a szer a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ez a növénybor kitűnő, gyógyszerrel bíró növényekből és jó borból van készítve, erősíti és feléleszti az ember emésztőszervezetét. A növénybor eloszlatja az emésztési zavarokat és kitűnően hat a vér újjákepződésére.

A növénybor idejekorán való használata a gyomorbántalmakat legtöbbször már csirájában elfojtja. Azert ne marassa el senki azt idejekorán használni. Tünetek, ugymit: **fejfájás, düfögés, gyomorégés, gyomorémelygés, hányás,** melyek elévült **gyomorbetegségeknél** mind hevesebben lépnek fel, néha yszori ivás után eltűnnek.

Székszorulás és ennek kellemetlen következményei, mint **elfogódás, bélgörés, szívdobogás, álmatlanság,** valamint vérzékenység a májban, lép- és vesé bántalmak a növénybor által gyakran gyorsan eloszlatnak. A növénybor megszünteti a nehéz emésztést és könnyű székelés által eltávolítja az alkalmatlan anyagokat a gyomorból és a belekből.

Szikár, halvány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés legtöbbször a rossz emésztés, hiányos vérképződés és a máj beteg állapotának következményei. **Étvágytalanságban, ideges lehangoltság, rossz kedélyhangulat,** gyakori **fejfájás** és **álmatlanságban** sin dnek gyakran ilyen személyek

A növénybor az elgyöngült elterőnek új láktetést ad. A növénybor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és táplálást, gerjeszti az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, csillapítja a felzúgott idegeket és új **életkedvet** ad. Számos elismerés és hála nyilatkozat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a sümegi, veszprémi, tapolcai, dombovári, nagykanizsai, zalaegerszegi, papai, székesfehérvári gyógyszerárakla. valamint Magyarország és Ausztria minden nagyobb és kisebb helyiségeinek gyógyszeráraklaiban. — A sümegi gyógyszerár is széklik 3 és több üveg növénybort eredeti áron Magyarországon és Ausztria minden helyiségébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kerjünk kifejezetten **HUBERT ULLRICH-féle** növénybort!

Növényborom nem titkos szer, alkatrészei: Malagabor 450,0, borkó 100,0, glicerin 100,0, vörösbör 240,0, eperszaf 150,0, cseresznyeszaf 320,0, manna 30,0, ánizs, helenagyökér, amerikai erősgyökér, édesgyökér, kalmuszgyökér aa 10,0. Ezen alkatrészek keverendők!

Hirdetéseket

jutányos áron

felvesz

a kiadóhivatal.

Eladó!!!

nagymennyiségű első osztályu

szokvány minőségű fajtisza gyö-

keres **fásoltvány** az összes bor

és csemegé fajokból; ugyszin-

tén I. osztályu **sima** és **gyöke-**

res Riparia Portalis, Rupestris-

Manticola, és **Vitis Solonis** ame-

rikai-vadvessző, valamint **hazai**

sima és gyökeres vessző.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep

kezelősége, Tapolca (Zala m.)

HORVÁT GÁBOR

Könyvnyomdája, Könyvkötészete,

könyv-, papir-, író- és rajzeszköz-kereskedése, Körjegyzői nyomtatványraktára
SÜMEGEN.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy modern igényeknek megfelelő könyvnyomdám

könyvkötészettel

bővíttem ki. Elvállalom jutányos áron iskolakönyvek, regények, folyóiratok, hivatalos közlönyök, imakönyvek és bármimemű tudományos és írói művek bekötését papir, vászon és bőrütánzatú vászonba, a legkülönfélébb szinekbén, továbbá minden e szakmába vágó munkát.

Könyvnyomdámban

készíték mindennemű nyomtatványokat, úgymint: névjegyek, levélpapírok, borítékok, számlák, jegyzékek, nyugták, körlevelek, levelezőlapok, táblázatok és falragaszokat, továbbá gyászjelentések, meghívók, belépőjegyeket, számadások, zármérlegeket és folyóiratokat, úgyszintén bármimemű írói műveket és hivatalos nyomtatványokat, izléses kivitelben és jutányos áron.

Kiváló tisztelettel

Költségvetés és minták díjtalanul.

özv. Horvát Gáborné.